

donesek. Tu more le društvo odpomoči; ono kupuje knjige, ono naročuje liste za vse.

V društva pridejo gospodarji skupaj, ki ne znajo samo dobro brati, ampak ki znajo tudi knjige in časnike razlagati in pojasnjevati, ki imajo izkušnje. Bralno društvo ni samo za to, da bi udje v bralni sobi vsak za-se tiho čitali ali brali; v bralnem društvu morajo se razgovarjati, mora se predavati, posebno zimski čas. Prasanj, o katerih se morajo začeti tudi slovenski gospodarji, mali in veliki, resno razgovarjati in posvetovati, je na izbiro.

Dr. Jurtela je omenil le nekatera, neizmerno važna, med temi sledeča: Napočila je tista doba, ko se bode zemljiškodavčni kataster revidiral. Gospodarji, občinski odbori se zato važno zadevo ne zmenijo; niti se ne vé, kaj se pripravlja. Gospodarji, občinski odbori roke tako križem držé, kakor so to delali od 1870 do 1880, ko so se zemljišča vcenjevala, po samih nemškutarjih po volji oblastij. Pritožbe o krivični vce-nitvi so se slišale in ponavljale celih 15 let; zdaj bi morali gospodarji, občine, okraji stopiti na dan, pokazati, kje se godi krivica, kake krivice se godé, — pa vse molči.

Ni več dosti časa zgubiti! Bralnega društva morajo se vsi gospodarji okleniti; treba je dobiti postave in ukaze, podučiti se; če treba, napraviti predavanja, da izve vsak gospodar na tanko, kako mora postopati, kaj pomeni revizija katastra, na kaki podlagi in po kakem načrtu se bode vršila. (Dalje prih.).

Cerkvene zadeve.

Dve svečanosti pri St. Petru pri Mariboru.

Odkar vodijo našo dično župnijo č. g. župnik Martin Jurkovič, množijo se tukaj cerkvene svečanosti od leta do leta. V zadnjem času sta se vršili zopet dve, kateri hočem tukaj omeniti, ker se mi za sedanji čas dozdevata kaj potrebni in velike važnosti.

Na praznik brezmadežnega spočetja Device Marije je obhajala naša novorojena dekliška družba prvič kot taka svoje skupno ali generalno sv. obhajilo. Udeležile so se ga vse družbenice, katerih je blizu 300. Iznad prižnice pa je takrat donel v srce segajoči govor domačega č. g. župnika kot voditelja te družbe. Razlagali so jim neprecenljive duševne zaklade in obilne milosti, ki izvirajo po vestnem izpolnjevanju družbenih dolžnostij vsaki družbenici. Pozivali pa so je tudi, da ne smejo opustiti zahvale Bogu in Mariji zato, da sta je obranila pred skušnjavami zapeljivega sveta in še vredne ohranila za to družbo. Pri pridigi so imeli nov, krasen koretelj in novo dragoceno stolo, kar je kupila Marija Knuplež, in se boče rabilo samo pri družbenih svečanostih. Po tem prazniku pa so še bile v ta namen celi teden ob 5. uri zvečer večernice z litanijami in blagoslovom, česar so se družbenice, kakor tudi drugi, pridno udeleževale.

Ravno tako lepa, rekel bi, še lepša slovesnost, ker je redkejša in nenavadna, vršila se je na novega leta dan. Naši v krščanski veri dobro podučeni mladeniči dobro previdijo, da se sami brez cerkvene in božje pomoči ne morejo zoperstavljati pogubljivim posvetnim navadam, ki najraje oslepijo človeka v mladeniški dobi ter mu vso prihodnost ogrenijo, vrata v nebeski raj pa zaprejo, zedinili so se, po pozivu svojega č. g. župnika, v družbo mladeničev, in ta je obhajala novega leta dan prvič svoje skupno sv. obhajilo.

Ob 1/4.10. uri dopoldne so se zbrali mladeniški

družbeniki na ta dan, bilo jih je okoli 200, s svojo bandero pred farovžem, od koder so šli prepevajé s čistim in krepkim glasom lavretanske litanije v lepi procesiji, spremljani od domačih duhovnikov, med milim trijančenjem in gromovitim pokanjem topičev v cerkev. Marsikatero oko se je razsolzilo nad tem ginljivim prizorom.

Domači č. g. župnik, kot voditelj družbe, stopijo zopet na mesto božje ter v prepričevalni besedi razlagajo: 1. Lepi in imenitni pomen družbe za sedanji čas. 2. Zasluge, ki jih družbeniki po njej dobé. 3. Najpripravnejši čas za-to slovesnost (začetek leta). 4. Kako lepo je, ako stopijo mladeniči pod poveljem Kristusa očitno in složno pred lahkomiselni svet in pred sovražnika sv. vere. — Tako se pri nas pripravljajo mladeniči v ponos naše lepe župnije za poštene krščanske može in pridne slovenske gospodarje in ako potrebno, za hrabre, zveste branitelje mile nam očetjave, slavne katoliške Avstrije!

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Sv. Jurij pod Taborom 8 gld., Skomarje 9 gld., Ormož 8 gld. 68 kr., Velika Nedelja 4 gld. 64 kr., Vojnik 15 gld. 50 kr., Sv. Miklavž pri Sl. Gradcu 4 gld. 40 kr., Zgornja Polskava 7 gld. 20 kr., Spodnja Polskava 4 gld. 50 kr., Žalec 15 gld., Pernice 8 gld., Vitanje 10 gld. 70 kr., Sv. Križ nad Mariborom 4 gld., Nazarje 3 gld. 34 kr., Gornji grad 4 gld. 68 kr., Velika Nedelja 3 gld. 24 kr., Ptuj 4 gld. 45 kr., Sv. Marko niže Ptuja 11 gld., Negova 4 gld. 26 kr., Fram 4 gld.

Gospodarske stvari.

O rumenjaki.

Ako se razrežejo kuhana jajca, ki so prišla iz različnih krajev, zgodi se često, da rumenjaki nimajo vedno iste rumene barve. Nekateri so bolj živo rumeni, drugi bleđi, nekateri celo črnkasti. To se na prvi pogled vsakomur brez dvoma čudno zdi. Pri najboljši volji ne more se gospodinja odkrižati misli, da jajca niso nepokvarjena. Ali uzrok te različnosti je čisto naraven, razviden in verjeten. Različna hrana pouzročuje različno barvo v rumenjaki. Ta stvar se je že nekaj let sem opazovala, in kaj se je pokazalo?

Kjer je dosti hrastja, tako, da dobivajo kokoši ali race v obilici želoda, postanejo rumenjaki otemneli. Ako pa se krmijo navadno le s želodom, dobijo rumenjaki celo črno barvo. In kdo bi v takem slučaju nehoté ne mislil, da jajca niso zdrava, če namreč ne pozna upliva, katerega pouzročuje klaja na barvo čmerljakov! Opomniti je na tem mestu, da jajca z začrnelimi rumenjaki nikakor niso slabša od navadnih.

Če se pitajo kokoši le z žitom, krompirjem ali moko, so rumenjaki le malo rumeni, bleđi; nasprotno pa postane barva prav živo rumena, če dobé živali mesene klaje, črvičev, kebrov itd. Sol se tudi hitro spozna na barvi rumenjakov, ako se je namreč primerno dosti v klaji nahaja. Ona pouzroči namreč, da dobijo čmerljaki rudečkasto ali pomarančasto barvo. Kakor je vse to pri kokošjih jajcah, tako se pozna upliv klaje tudi pri račjih in sploh ptičjih jajcah. — Omenili pa smo to različnost pri rumenjaki, da bi se neizvedena gospodinja ne ustrašila, ako najde v jajci rumenjaki, ki ni lepo rumen, ampak bleđ, rudečkast ali celo začrnel.

Sejmovi. Dne 25. jan. v Studenicah in Poličanah (za svinje). Dne 27. jan. v Vojniku. Dne 28. jan. v Artičah. Dne 29. jan. pri Sv. Juriju pod Tabo-

rom in v Imenem (za svinje). Dne 30. jan. na Bregu pri Ptujju (za svinje). Dne 31. jan. v Dobovi.

Dopisi.

Iz Savinjske doline. (Sloga jači, nesloga tlači.) Tega načela se je vedno zvesto držala duhovščina na slovenskem Štajarskem v boju za svoj narod, dasi je morala dostikrat marsikaj britkega požreti in spregledati. Da je n. pr. tudi pri nas se obče obhajala 25letnica solskih postav, ki so bile odločno obsojene od najvišje duhovske oblasti, to je bilo gotovo — recimo le — nepotrebno izzivanje slovenske duhovščine. A zaradi ljubega miru je molčala in potrpeala. Na slov. Štajarskem se je tiskala in širila med dijake «Vesna», list, ki je v marsičem nasprotoval verskim načelom; dosledno bi bilo, da bi bili duhovniki izvajali svoje posledice po evangeljskem nauku: «Nihče ne more služiti dvema gospodoma; ali namreč enega sovraži in drugega ljubi». A zopet smo potrpeali in molčali. Noben trezen človek nam torej ne more očitati, da predrzno rušimo mir in složnost, če več ne molčimo. Uzrok temu pa je «Domovina», ki ne more nič več prav zatajevati svoje kranjske krvi. V dokaz navedemo iz nje le dva članka. V številki 34. m. l. nahaja se članek «Kranjske deželnozborske volitve». Kar se tu v začetku graja in podira, to se ob koncu ceni in podpira: 1. Obžaluje se propad «Narodove» stranke, ter se ta stranka vspehuje, naj se z večjo «agilnostjo» bojuje zoper konservativno stranko: «Narodna stranka je v kmetskih občinah popolnoma pozehla. Tega pa ni le krivo agitovanje katoliške stranke, temveč tudi malomarnost narodne stranke same». Ravno tako s stavkom: «Če narodna stranka ne boče itd.» 2. «Narodovi» stranki se ednačijo Slovenci na Štajarskem: «Pri nas na Štajarskem Slovenci sklicujemo shode, da poučujemo narod, le tako ga obdržimo na svoji strani. Narodna stranka je pa ves čas lepo roke križem držala itd.» 3. V tem članku, kakor navadno, se duhovnikom nasprotna stranka imenuje «narodna». Ali katoliška stranka ni narodna? 4. Trdi se vedno, da ima «narodna» stranka skoraj vse razumništvo na svoji strani. Ali so volilci in poslanci katol. stranke sami bebci? Ali je res med kmetom na deželi in petakarjem v mestih in trgih tak razloček v «razumništvu»? Ravno tako se razvijajo v članku «Duhovščina in posvetnjaki» štev. 2. t. l. misli, ki morajo žaliti vsakega duhovnika. Zvito sicer, vendar dosti razumno izraža člankar svojim kranjskim «narodnim» somišljenikom odkritosrečno sožalje »na tej sramoti in nesreči, da je na Kranjskem poleg škofa 6 duhovnikov v deželnem zboru». O, če slov. duhovniki «naučujujejo in podučujujejo naš prirošči narod, kjer je treba», v boju zoper nemčurje in nemške liberalce, tedaj se piše: «Mi snamemo klobuk z glave pred takimi možmi!» Mesto takorekoč volilnih priganjačev se nam torej prepušča s pohvalo, a če duhovnik zasede selež v deželnem zboru, po tem to ne povzdiguje «ugleda duhovščine» ter se njej mora, kakor to tudi nemškutarji delajo, očitati, da «se le preveč meša v posvetne reči». Kateri duhovnik se pri tej skrbi za naš «ugled» ne bi spomnil besed sv. apostola Pavla: «Vneti so za vas, pa ne kakor je prav, temveč odvrtiti vas hočejo, da bi za nje vneti bili?» (Gal. 4, 17.) — Tudi mi obžalujemo razpor na Kranjskem, a ga prepustimo tudi Kranjcem. Mi ne bomo nikdar iskali ali delali razpora nalašč. In ravno zato, da nam bo mogoče še v bodoče složno z vsemi slojevi delovati v prid millega nam naroda, ravno zato smo zapisali te besede ter se obrnemo do vseh merodajnih krogov, naj skrbijo, da

se prepreči objavljane takih načel in misel, ki morajo kaliti mir in rušiti složnost. Več duhovnikov.

Od Sv. Marka niže Ptujja. (Zbor.) Praznik sv. Štefana je bil za celo našo župnijo res vesel, kajti bralno društvo priredilo nam je s svojim občinim zborom zares pravi narodni praznik. Že na vse zgodaj istega dne kazali in obetali so nam okinčani prostori g. Martina Čeha in plapolajoči zastavi — cesarska in slovenska —, da se ima popoldan vršiti kaj posebnega in izvanrednega. In to tudi res! Po večernicah so se prenapolnili prostori domačih vrljih kmetov in narodnih fantov, kakor tujcev in gostov iz Ptujja, Hajdinja, od Sv. Marjete, od Sv. Barbare itd. Da, bilo je tako napolnjeno, da je moralo mnogo občinstva oditi, ker ni bilo več prostora. To pa nam je tudi priča, kako da se je začelo tudi prebivalstvo markovske župnije zavedati in probujati, da nam ne bode več Šturmovčan zamogel oponašati zimskega spanja. Poudarjati pa moramo tukaj, da smo sami Slovenci v naši župniji, niti enega ni najti med nami, kateremu bi zamogli reči »nemčur« ali »nemškutar«. Občni zbor je otvoril začasni predsednik, g. Ivan Vidovič, vrl naroden kmet v Sobotincih, in ko je poročal tajnik o društvenem poslovanju, blagajnik o gmotnem stanju in knjižničar o stanju knjižnice, govoril je naš vrl deželni poslanec gosp. dr. Fran Jurtela, odvetnik v Šmarijah, čez eno uro trajajoč govor, katerega smo z burnim odobravanjem morali večkrat pretrgati, kajti govoril nam je res do globine srca. In ko je končal, ni bilo odobravanja in živio-klicev ne konca ne kraja. Radi tega bodi mu pa tudi na tem mestu izrečena najprisrčnejša hvala za njegov trud in prekoristen poduk! Ko se je po tem govoru vpisalo na novo 28 udov, končal se je občni zbor z volitvijo novega odbora, pri katerem je bil enoglasno izvoljen predsednikom g. Ivan Vidovič, kmet v Sobotincih, podpredsednikom in blagajnikom nadučitelj g. Janez Možina, tajnikom g. Matija Kolarič, učitelj, knjižničarjem gosp. Martin Čeh, odbornikom Fran Strelec, kmet v Bukovcih in namestnikoma kmeta Fran Kostanjevec (Nova vas) in Fran Gnivšek (Stonjci). S tem je bil dnevni red končan in pričela se je prosta zabava, katero so nam oskrbeli ptujski tamburaši in pevci. Prvokrat slišali smo mi kmetje izvrstno ubrane, mile glasove tamburic in reči moramo, da so se nam kar ganila srca. In potem še petje! Bilo je res veselo, praznično! Bodi pa tudi vrlim tamburašem in pevcem, izrečena najsrčnejša hvala!

Iz Ribnice. (Vabilo k zborovanju.) Naše bralno društvo priredi dne 26. jan. v gostilnici g. Fuxhofferja v Ribnici redni občni zbor, na kateri vse prijatelje društva in zavedne Slovence sploh s tem najuljudneje vabimo. Kakor čujemo, nameravajo baje istega dne tudi naši nasprotniki prirediti neko veselico, na kateri hočejo baje zbirati darove za revne šolarje, kar pa bo bržkone le pesek v oči za one, ki se bodo dali preslepiti. Ali ni morda pretreko že pol zime med tem, ko se nobeden od teh naših nasprotnikov ni zmenil za naše gladne šolarje; zakaj vse, kar so dobili za pod zob, darovala sta jim samo naša častita gospoda dušna pastirja iz lastnega žepa? Čemu torej sedaj ta darežljivost, ki naj bi služila v vabo, da se Slovenci v Ribnici odvrtačajo od svojega društva? Ker je torej to samo slepilo, čutimo se primorane, vse rodoljube na to opozoriti, da ne zaide nobeden iz nevednosti v nasprotni tabor. Ob enem pa tudi javljamo, da je med obilnimi in zanimivimi točkami zborovanja vsprejeta tudi radovoljna zbirka darov za revne šolarje, da torej vsakdo lahko pokaže, da imamo tudi Slovenci srce in odprto roko za našo mladino in da nam ni ljubo, da bi ona iskala podpore pri naših nasprotnikih. Odbor.